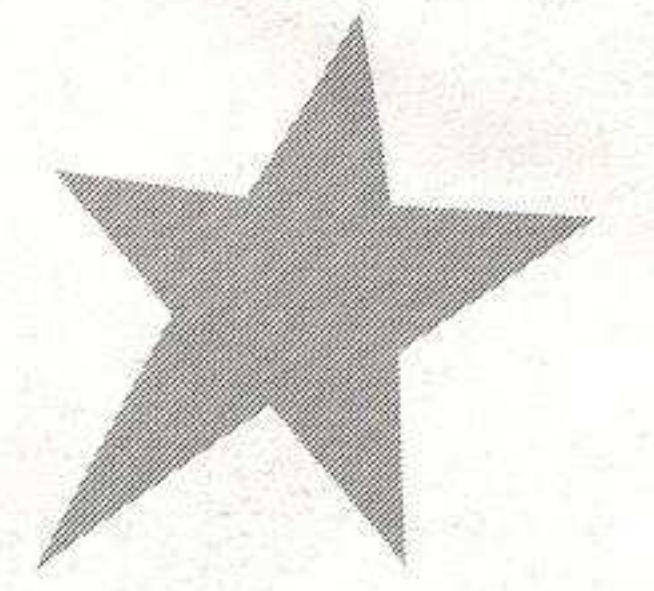

αστικός

Γενάρης 2007 - ειδική έκδοση

τομέας

Καταλήψεις σπιτιών -
Το Ανατολικό Βερολίνο μετά την πτώση του τείχους

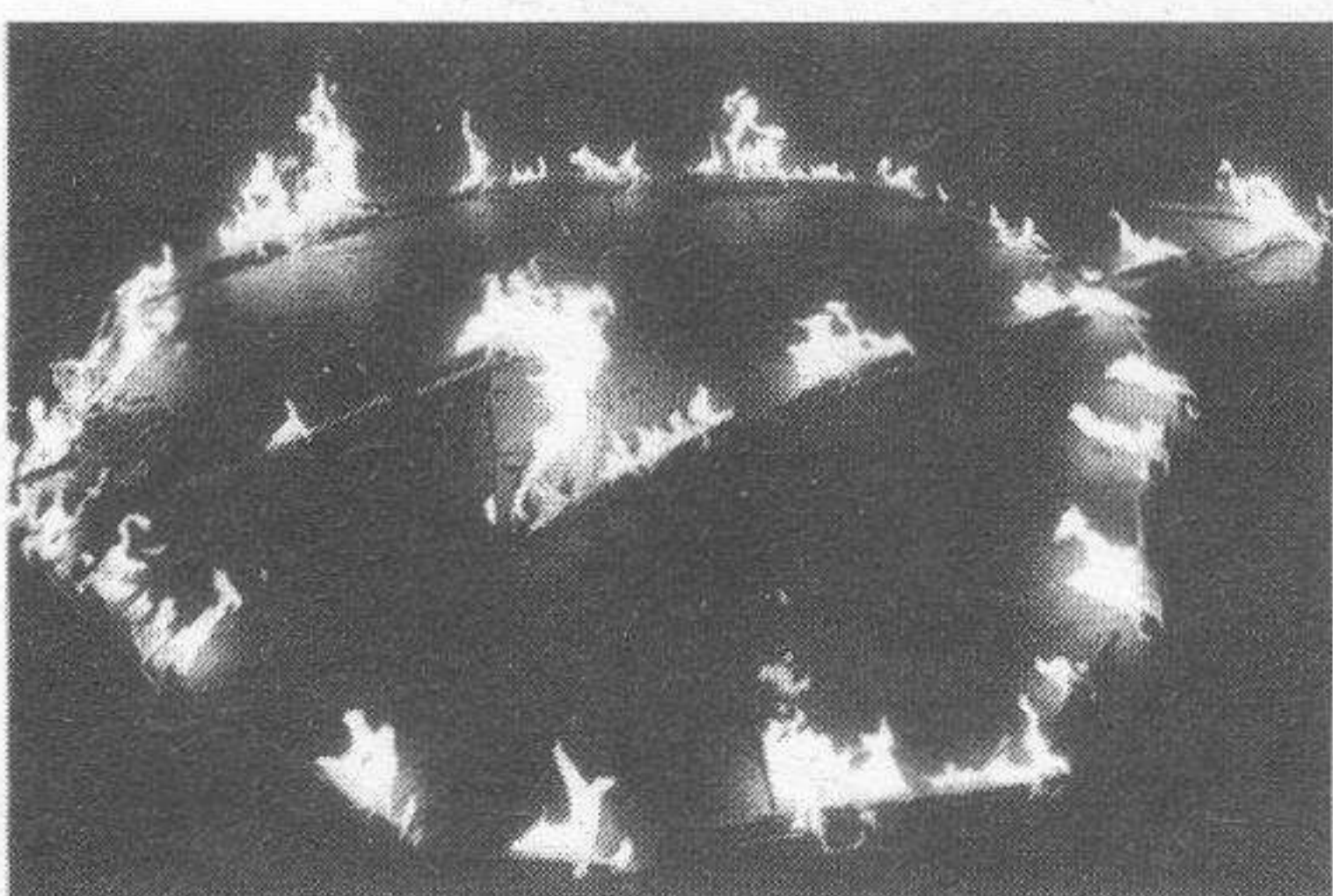
Η μικρή αυτή οχτασέλιδη έκδοση του ασ. τομ. που κρατάτε στα χέρια σας, είναι μετάφραση του κεφαλαίου **“Mainzer lebt! Ost-Berlin nach dem Mauerfall”**, που περιέχεται στο βιβλίο **“Autonome in Bewegung- Aus den ersten 23 Jahren”**. A.G. Grauwacke. Έκδοση Assoziation A.

Το εν λόγω βιβλίο (**“Αυτόνομοι σε κίνηση”**) σκιαγραφεί την ιστορία των γερμανών αυτόνομων τη χρονική περίοδο 1980-2003, και έχει γραφτεί από μια ομάδα εργασίας 5 ατόμων που συμμετείχαν στο κίνημα και στη σκηνή των αυτόνομων.

Ο όρος **“σκηνή”**, ο οποίος αναφέρεται στο κείμενο, είναι κάτι ανάλογο του **“χώρου”** στην Ελλάδα.

Σημειώνουμε ότι μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2007 θα ακολουθήσουν κι άλλες μεταφράσεις από το συγκεκριμένο βιβλίο.

*Φώτο εξωφύλλου: Η Μάϊντσερστράσε μετά την εκκένωση των κατειλημμένων σπιτιών, στις 13/11/1990.

Το νέο κέντρο του κινήματος

Η πτώση του τείχους τον Νοέμβρη του 1989 ήρθε εντελώς απροσδόκητα για την αυτόνομη σκηνή του Βερολίνου. Ωστόσο πέρα από το φόβο της επανένωσης των δύο Γερμανιών, δηλ. το φόβο για ένα τέταρτο Ράιχ, από το χειμώνα του '89 εμφανίστηκε μια κάποια εξεγερσιακή διάθεση. Στο Δυτικό Βερολίνο η σκηνή είχε χάσει κάπως την ενέργειά της. Επιπλέον, η στεγαστική κατάσταση ήταν άκρως τεταμένη. Απεναντίας στο Ανατολικό Βερολίνο υπήρχαν ολόκληρες σειρές με άδεια σπίτια. Ταυτόχρονα η κρατική τάξη είχε γίνει εντελώς άνω κάτω. Σ' αυτή τη βάση γεννήθηκε το κίνημα καταλήψεων του Ανατολικού Βερολίνου.

Ήδη πριν την πτώση του τείχους, το καλοκαίρι του 1989, είχε κατειληφθεί το σπίτι της οδού Schoenhauser Allee 20/21. Μετά από την πτώση του τείχους θα ακολουθήσουν αρκετές καταλήψεις στις περιοχές Prenzlauer Berg και Mitte. Στην Koepenicker Strasse καταλαμβάνεται για πρώτη φορά ένα σπίτι από κοινού, από ανατολικογερμανούς και δυτικογερμανούς. Η πρώτη κατάληψη στην τέως εργατική περιοχή του Friedrichshain (Φρηντριχσχάϊν) λαμβάνει χώρα στη Schreiner Strasse 47. Από τον Μάρτιο μέχρι τον Απρίλιο του 1990 ακολουθεί η κατάληψη οκτώ όμοιων σπιτιών και δύο οικοπέδων στην Kreuziger Strasse. Εκεί με τον θρυλικό **“Pilatus”** δημιουργείται επίσης η πρώτη μπυραρία-στέκι των καταληψιών. Ακολουθούν σπίτια στις οδούς Jessner και Gruenberger Strasse. Στην αρχή η αναλογία ανατολικών και δυτικών είναι αρκετά ισορροπημένη.

Μετά την 1η Μάη του 1990 η αναλογία στα σπίτια μετατοπίζεται σαφώς προς όφελος των δυτικών (Wessis). Στην πορεία της πρωτομαγιάς γίνεται για πρώτη φορά κάλεσμα σε κατάληψη των σπιτιών της Mainzer Strasse. Αργότερα στο περιοδικό *Interim*, που εκείνο τον καιρό διαβαζόταν αποκλειστικά στο Δυτικό Βερολίνο, ακολουθεί ένα σχετικό κάλεσμα μαζί με λίστες άδειων σπιτιών. Στη Mainzer οι δυτικογερμανοί είναι σαφώς η πλειοψηφία. Εδώ καταλαμβάνεται σχεδόν μια ολόκληρη σειρά σπιτιών.

Για κάποιους, που προέρχονται από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας (DDR), η αυξανόμενη κυριαρχία των δυτικών αποτελεί ένα πρόβλημα - για διαφορετικούς λόγους: Οι μεν δεν τα πάνε καλά με τη μεγαλύτερη μαχητικότητα και την πολιτική αδιαλλαξία των δυτικών, άλλοι έχουν την αίσθηση ότι αιφνιδιάζονται πολιτισμικά. Οι ανατολικογερμανοί δημιουργούν τη δικιά τους συνάντηση στεκιών, με σκοπό να συντονίζουν το στήσιμο των αυτόνομων δομών τους στη ΛΔΓ, δηλ. στην πρώην ΛΔΓ. Ωστόσο η πρωτοβουλία για την πρώτη συνάντηση παίρνεται από δυτικούς, που εν τω μεταξύ ζουν στο ανατολικό τμήμα της πόλης. Ενώ οι δυτικοί που μετακομίζουν στο Ανατολικό Βερολίνο μαθαίνουν να εκτιμούν τη γοητεία του υπαρκτού σοσιαλισμού και των λειψάνων του, π.χ. κρεμάνε εξώ από τα παράθυρα κόκκινες σημαίες που βρίσκουν στις σοφίτες των σπιτιών και φορούν στολές της ανατολικογερμανικής παραστρατιωτικής οργάνωσης GST (**“Εταιρία για τον Αθλητισμό και την Τεχνολογία”**), για πολλούς ανατολικογερμανούς καταληψίες αυτό αποτελεί πρόκληση. Πολλοί απ' αυτούς είχαν θεωρηθεί στη ΛΔΓ ως αναρχικοί και εν μέρει είχαν καθίσει στη φυλακή, επειδή είχαν γράψει συνθήματα σε τοίχους ή επειδή είχαν αποπειραθεί να αποδράσουν από τη χώρα. Φυσικό ήταν να απορρίπτουν τα σύμβολα αυτού του κατασταλτικού κρατικού συστήματος. Βέβαια υπάρχουν και ανατολικοί, οι

οποίοι ασφαλώς είναι υπερήφανοι για την εμπειρία τους στον Εθνικό Λαϊκό Στρατό της ΛΔΓ.

Συνολικά οι ανατολικογερμανοί καταληψίες δεν ήταν μια ομοιογενής μάζα, και φυσικά ήταν τόσο διαφορετικοί όσο και οι δυτικοί καταληψίες. Κι αυτός πρέπει να είναι ο λόγος, που δεν υπήρξε ποτέ μια θεωρητική αντιπαράθεση για τη σύγκρουση ανατολής-δύσης μέσα στην Αριστερά. Μολονότι εδώ οι αυτόνομοι ήταν αναμφίβολα πρωτοπόροι. Διότι την άνοιξη του 1990 σχεδόν κανένας δυτικογερμανός πολίτης δεν είχε πατήσει ακόμη το πόδι του στο έδαφος της ΛΔΓ.

Ήδη στα τέλη Μάη του 1990 αρχίζουν στη συνοικία του Friedrichshain διαπραγματεύσεις με την Τοπική Διοίκηση Στέγασης (KWV), η οποία αργότερα θα μετατραπεί σε Εταιρία Ανοικοδόμησης του Friedrichshain (WBF). Γρήγορα αποδεικνύεται, ότι στα διάφορα κατειλημμένα σπίτια υπάρχουν διαφορετικές στρατηγικές: Κάποιοι δε θέλουν να διαπραγματευτούν καθόλου, άλλοι θέλουν μια συνολική λύση για όλα τα σπίτια, ενώ κάποιοι άλλοι επιδιώκουν μεμονωμένα μισθωτήρια συμβόλαια. Παρόλα αυτά προσπαθούν να στήσουν μια δομή από κοινού. Συνολικά το καλοκαίρι του 1990 μετράμε 128 κατειλημμένα σπίτια στο Ανατολικό Βερολίνο, τα περισσότερα βρίσκονται στο Friedrichshain, αλλά και στις συνοικίες Prenzlauer Berg, Lichtenberg, Mitte. Είμαστε σίγουροι, ότι ο αριθμός των καταληψιών έφτανε τουλάχιστον τους 2500. Μαζί με τους φίλους/ες, τους φιλοξενούμενους και τους συμπαθούντες μπορεί να μιλάει κανείς για μια εντελώς νέα σκηνή, τόσο μεγάλη και ζωνηρή, που για πολλούς το Kreuzberg βγαίνει τελείως από το οπτικό πεδίο. Το Βερολίνο έχει ένα νέο κέντρο για το κίνημα!

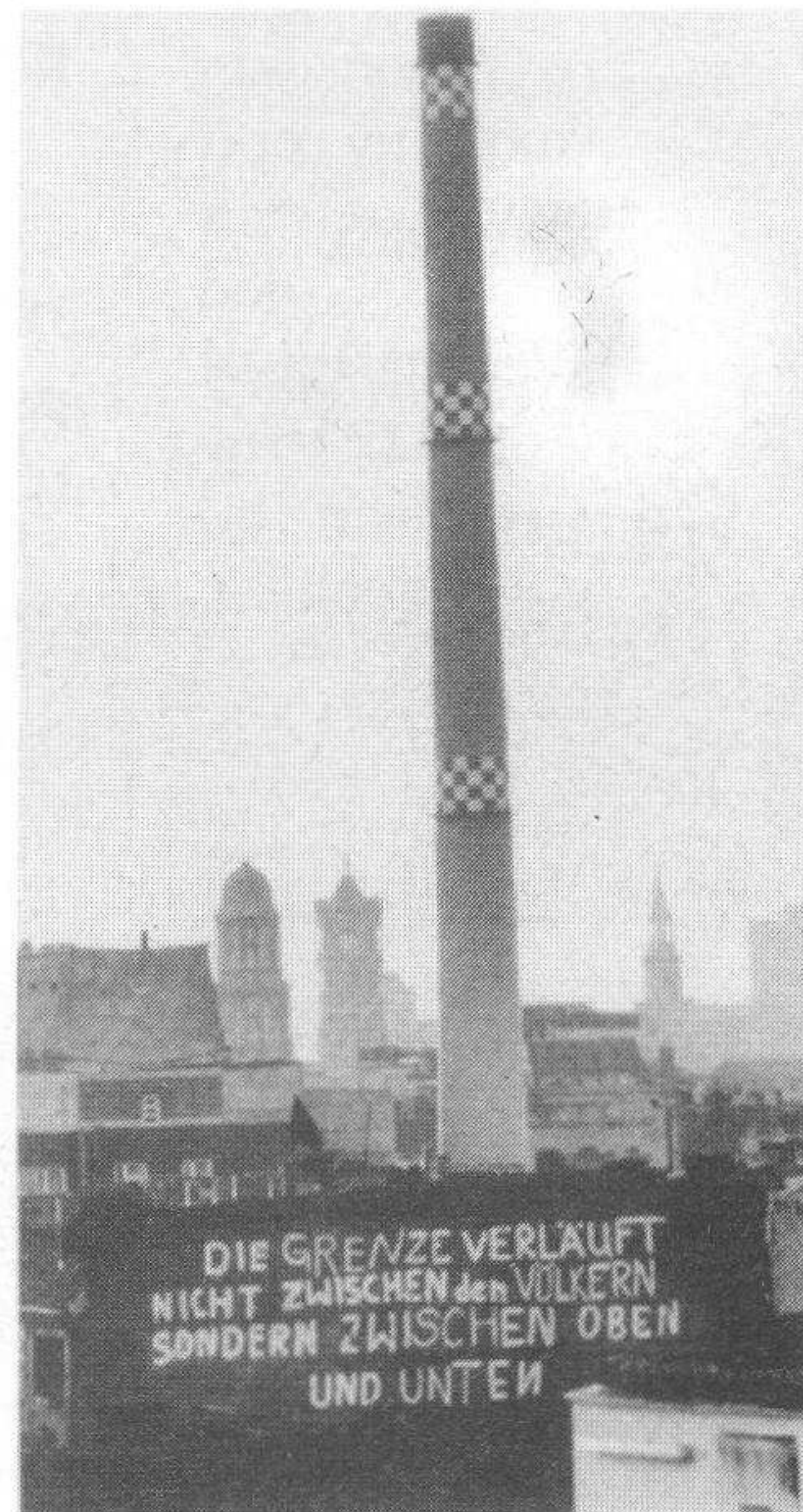
Το σύντομο καλοκαίρι της αναρχίας

Συνολικά η νέα αυτή σκηνή μπορεί ασφαλώς να συγκριθεί με το παλιό κίνημα καταληψιών της δεκαετίας του '80 - βέβαια κάτω από εντελώς διαφορετικά δεδομένα: Ιστορικά είναι μοναδικό το γεγονός, ότι το καλοκαίρι του 1990 βρισκόμαστε ουσιαστικά σε μία ά-νομη περιοχή. Παρόλο που κατοικούμε στη ΛΔΓ και πληρώνουμε τα προϊόντα της με ανατολικογερμανικά μάρκα (τουλάχιστον μέχρι τη νομισματική ένωση στις 1 Ιουλίου), και παρόλο που η αντιπαράθεση για τα σπίτια γίνεται με το δημοτικό συμβούλιο αντί με την τοπική κυβέρνηση του κρατιδίου του Βερολίνου, ταυτόχρονα η κρατική τάξη της ΛΔΓ απουσιάζει σε μεγάλο βαθμό. Η δυτικογερμανική Ομοσπονδιακή Αστυνομία δεν έχει κανένα κυριαρχικό δικαίωμα στο Ανατολικό Βερολίνο, ενώ η ανατολικογερμανική Λαϊκή Αστυνομία (VoPo) εμφανίζεται μόνο σπάνια. Η Τοπική

Διοίκηση Στέγασης KWV (δηλ. η WBF) και το δημοτικό συμβούλιο, στην ουσία οι αρμόδιες αρχές, επιδεικνύουν ανοικτά την αδιαφορία τους για τις κινήσεις των καταληψιών.

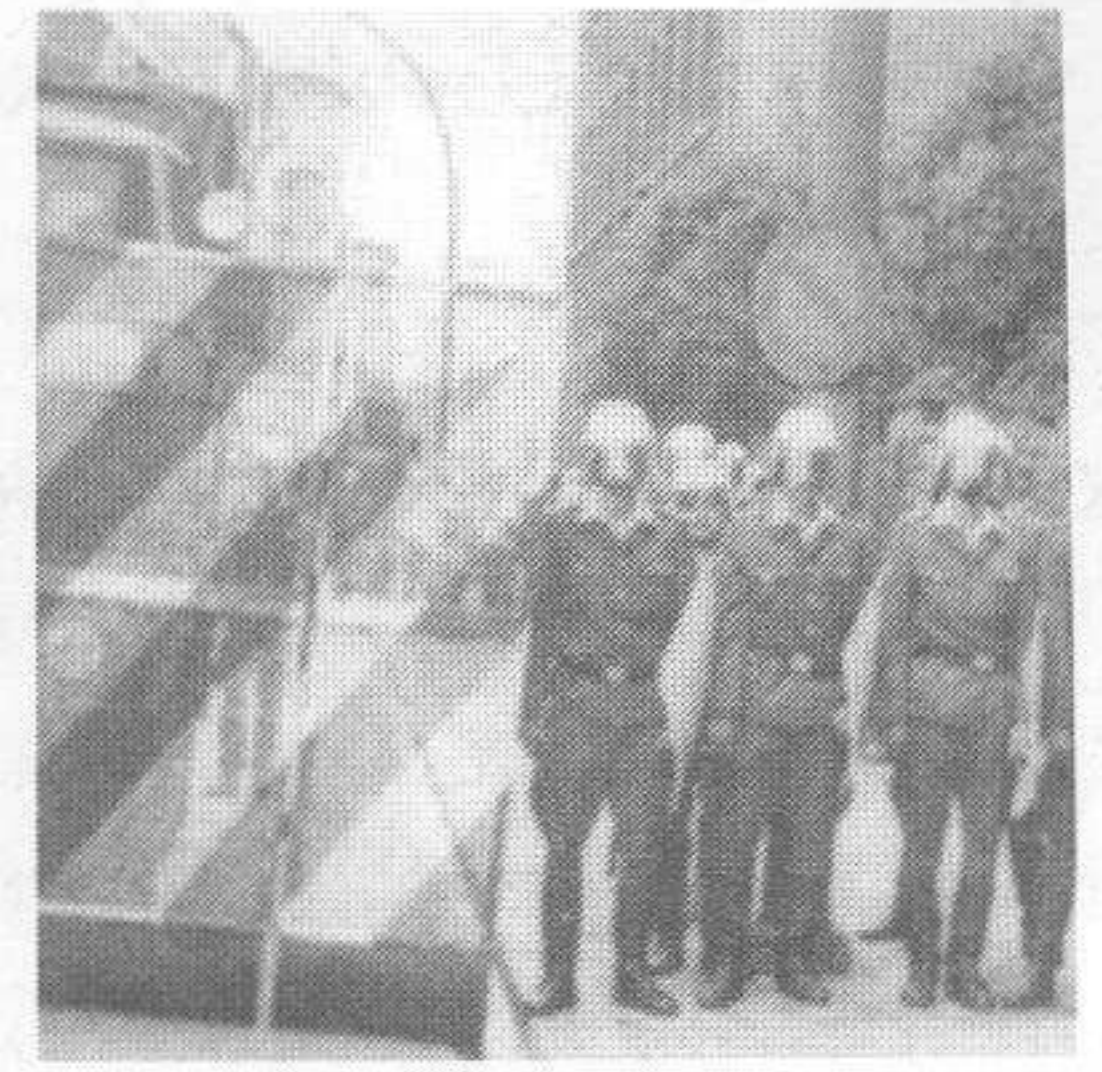
Φυσικά η παραπάνω κατάσταση ωφελεί τους καταληψίες: Στη Mainzer φτιάχνεται μια παιδική χαρά, όπου τα παιδιά μπορούν να παίζουν μόνα τους και ανεξάρτητα (αργότερα θα υπάρξει μία μεγάλη παιδική χαρά στην οδό Kreuziger), παντού ξεφυτρώνουν νέοι χώροι για μουσικές πρόβες και μαζί συγκροτήματα, ενώ δημιουργείται μια θεατρική χορωδία από καταληψίες. Γκαλερί, μαγαζιά, info-shops και μέτρα για την αποσυμφόρηση της κυκλοφορίας, είναι εφικτό να λειτουργούν πάντα με αυτοδιαχειριζόμενο τρόπο. Ακόμη πιο εκπληκτικό είναι το πόσο λίγα πράγματα γίνονται τελικά. Όλοι ασχολούνται με τους εαυτούς τους. Η παράξενη κατάσταση που βιώνουν πρέπει τελικά να αφομοιωθεί: για τους ανατολικούς το να βρίσκονται ξαφνικά στη δύση, και για τους δυτικούς το να είναι ξαφνικά καταληψίες στέγης στη ΛΔΓ. Εκτός αυτού τα σπίτια πρέπει να βελτιωθούν, να επισκευαστούν και να οχυρωθούν. Όταν η υπηρεσία καθαριότητας θα αρνηθεί να μαζέψει τα απορρίματα, που προκύπτουν από τον καθαρισμό των κατηλειμμένων σπιτιών, μια ενέργεια από κοινού θα μετατρέψει το οδόστρωμα της λεωφόρου Frankfurter Allee σε χωματερή για μπάζα. Ύστερα απ' αυτή την ενέργεια η υπηρεσία καθαριότητας θα ξαναρχίσει να εργάζεται για λογαριασμό των καταληψιών.

Στις 24 Ιουλίου 1990 οι δυτικοί θα αναλάβουν το "βερολινέζικο μέτωπο" στο ανατολικό τμήμα της πόλης. Το δημοτικό συμβούλιο δηλώνει, ότι τα σπίτια που θα καταλαμβάνονται μετά απ' αυτή την ημερομηνία, θα εκκενώνονται αμέσως. Έτσι π.χ. στις 30 Αυγούστου σημειώνεται η πρώτη απόπειρα εκκένωσης στο νεο-κατειλημμένο σπίτι της Niederbarnimstrasse 24. Ωστόσο οι παρόντες/ούσες καταληψίες θα καταφέρουν να πείσουν τους οικοδόμους, τους μπάτσους της λαϊκής αστυνομίας και τον τοπικό δήμαρχο του Friedrichshain (που ανήκει στους σοσιαλδημοκράτες του SPD), να φύγουν άπρακτοι. Κι άλλες νέες καταλήψεις όπως η Kinzigstrasse 9 θα καταφέρουν να διατηρηθούν.

"Τα σύνορα δε βρίσκονται ανάμεσα στους λαούς, αλλά μεταξύ των από πάνω και των από κάτω". Σύνθημα στο κατειλημμένο σπίτι "Κορί".

Σεπτέμβρης 1990: Διαδήλωση για τα σπίτια στο Ανατολικό Βερολίνο.

Ιούλιος 1990:
Διαδήλωση
προς την έδρα
των νεοναζί στη
οδό
Weitlingstrasse
122 στην
συνοικία του
Lichtenberg.

Κάποιες όμως θα εκκενωθούν αργότερα.

Η υποδομή για την επικοινωνία και την πληροφόρηση μεταξύ των σπιτιών αποτελείται μεταξύ άλλων από ένα συμβούλιο καταληψιών ("B-Rat"), το οποίο αργότερα θα μετατραπεί σε "επιτροπή διαπραγμάτευσης". Παράλληλα με το *Interim* δημιουργείται μια εφημερίδα με την ονομασία *BesetzerInnen Zeitung* ("Εφημερίδα των καταληψιών"). Σύμφωνα με την αρχή της περιστροφής αρμόδιο για τη σύνταξη κάθε τεύχους είναι πάντα ένα διαφορετικό σπίτι. Επίσης στο Δυτικό Βερολίνο υπάρχει το *Radio 100*, ένα ελεύθερο, αυτοδιαχειριζόμενο ραδιόφωνο, που αποτελεί μέσο πληροφόρησης και εργαλείο κινητοποίησης και για την ανατοlikοβερολινέζικη σκηνή. Τηλέφωνα δεν υπάρχουν καθόλου, τα κινητά είναι ακόμη σχεδόν άγνωστα και έτσι σε διάφορα σπίτια εγκαθίσταται ένα ασύρματο κέντρο, που στελεχώνεται όσο το δυνατόν καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας. Με τη βοήθειά του ο κόσμος κινητοποιείται κυρίως σε περιπτώσεις επιθέσεων από ναζί.

Τα παραπάνω είναι αναγκαία, διότι ο άνομος χώρος του Ανατολικού Βερολίνου δεν είναι απαλλαγμένος από ακροδεξιούς - δηλ. από ναζί. Ήδη το Μάρτη οι καταληψίες της Kreuziger Strasse 22 θα δεχθούν επίθεση μέσα στο ίδιο τους το σπίτι από περίπου 30 ναζί, οι οποίοι ανεβαίνουν από τα παράθυρα. Στο δρόμο σημειώνονται συνέχεια επιθέσεις. Όχι μόνο εναντίον αριστερών, αλλά κυρίως εναντίον ρομά, σίντι και βιετναμέζων μεταναστών. Και σ' αυτή την περίπτωση η VoPo, η ανατοlikογερμανική αστυνομία, προτιμάει να κοιτάζει αλλού παρά να ανακατεύεται. Μάλιστα οι ναζί καταλαμβάνουν ένα σπίτι και σε αντάλλαγμα (με την ενθάρρυνση της Εταιρίας Ανοικοδόμησης), παίρνουν ένα κτίριο στη Weitlingstrasse 122 στο Lichtenberg - όχι μακριά από το Friedrichshain. Το σπίτι θα γίνει το πιο σημαντικό μέρος σύνδεσης των νεοναζί απ' όλη τη Γερμανία. Την ημέρα της πεντηκοστής μερικές δεκάδες νεοναζί επιτίθενται στη Mainzer Strasse. Βομβαρδίζουν τα σπίτια με φωτοβολίδες, ρίχνουν πέτρες στις προσόψεις και στα παράθυρα, και φωνάζουν συνθήματα. Τελικά εκδιώκονται από τους καταληψίες, ενώ η αστυνομία παρακολουθεί.

Σαν αντίδραση σ' αυτή την επίθεση, στις 23

Ιούλη γίνεται μια αντιφασιστική διαδήλωση προς τη Weitlingstrasse. Είναι η πρώτη και τελευταία φορά στη γερμανική ιστορία, που σημειώνεται μια μεγαλύτερη μαχητική αντιπαράθεση μεταξύ των αυτόνομων και της ανατοlikογερμανικής αστυνομίας. Εν τούτοις η τελευταία θα δυσκολευθεί να επιβάλλει το κύρος της. Όταν η πορεία καταλήγει σε συγκρούσεις μπροστά στο σπίτι των ναζί, η αστυνομία βρίσκεται και πάλι ανάμεσα στα δύο μέτωπα: Στη στέγη βρίσκονται περίπου 300 ναζί, εκσφεντονίζουν φωτοβολίδες, πετάνε πέτρες προς τα κάτω. Το ίδιο κάνουν κάτω στο δρόμο οι αντιφασίστες προς την αντίθετη κατεύθυνση. Η αστυνομία προσπαθεί να εμποδίσει τη διαδήλωση να επιτεθεί στο σπίτι. Όμως το μόνο που διαθέτει ουσιαστικά είναι μια ομάδα με σκυλιά, η οποία δεν εντυπωσιάζει και πολύ τους πολυάριθμους δυτικούς αυτόνομους. Όταν οι μπάτσοι θα χρησιμοποιήσουν τους εκτοξευτήρες νερού, που θυμίζουν πυροσβεστικά οχήματα από το παρελθόν, οι περισσότεροι αυτόνομοι δεν μπορούν να συγκρατήσουν τα γέλια τους. Στο τέλος αρκετά αστυνομικά οχήματα καίγονται και καταστρέφονται. Οι αντιφασίστες δεν κάνουν έφοδο στο σπίτι κυρίως για τον εξής λόγο: οι ναζί θεωρούνται απρόβλεπτοι και ικανοί να κατέχουν όπλα. Αυτοί οι φόβοι ήταν ασφαλώς λογικοί, γιατί όπως μαθεύτηκε αργότερα, πάνω στη στέγη είχαν έτοιμα 400 λίτρα βενζίνη, τα οποία θα τα έριχναν πάνω μας.

Από το βιβλίο "Die Abrechnung" ("Ο απολογισμός") του πρώην στελέχους των ναζί Ingo Hasselbach μπορεί κανείς να συμπεράνει, ότι στη Weitlingstrasse απείχθει, "ανακρίθηκε" και βασανίστηκε μία καταληψίας. Παρόλα αυτά: ο συσχετισμός δύναμης στο Friedrichshain θα βελτιωθεί σιγά σιγά προς όφελος των αριστερών. Τελικά ο στόχος των αντιφασιστικών ενεργειών θα αφορά όλο και λιγότερο την αυτοπροστασία και μάλλον περισσότερο το "να κρατήσουμε τη συνοικία καθαρή από φασίστες". Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί κατά προσέγγιση, ωστόσο με όχι ασήμαντη δραστηριοποίηση. Ακτιβιστές/ριες παίρνουν νύχτες ολόκληρες μπροστά στους ασύρματους σταθμούς, ενώ κανονίζονται αλυσίδες πληροφόρησης. Κάθε φορά που κάπου εμφανίζονται ναζί, απ' όλα τα σπίτια ξεχύνεται κόσμος, εξοπλισμένος με ρόπαλα, παλούκια, σιδηρογροθιές, κράνη, και χτυπάει τους ναζί. Μάλιστα στη Mainzer υπάρχει ένα

“όχημα επέμβασης”, στο οποίο σε περίπτωση συναγερμού χωράνε πάνω από δέκα άτομα, με σκοπό να μεταβούν στον τόπο της επέμβασης.

Η απουσία μιας κρατικής τάξης μειώνει τα όποια όρια των ενδοιασμών, κάτι που οδηγεί επίσης σε υπερβολικές επιθέσεις εναντίον υποτιθέμενων ναζί. Κανείς δε θέλει να χαρίσει στον εαυτό του ενδοιασμούς - και από τις δύο πλευρές. Οι αντιπαραθέσεις γίνονται όλο και πιο αμείλικτες. Το γεγονός ότι όλα τα κατειλημμένα σπίτια οχυρώνονται με αγκαθωτό σύρμα, παντζούρια και βαριές κατασκευές καταπακτών, οφείλεται λιγότερο στο φόβο μιας εκκένωσης, αλλά περισσότερο στην προστασία από επιθέσεις των ναζί. Μακροπρόθεσμη συνέπεια αυτού του επιπέδου κλιμάκωσης πρέπει να θεωρηθεί η 21η Νοεμβρίου του 1992, όταν μετά από μια απλή συμπλοκή οι ναζί δολοφονούν με μαχαίρι τον αντιφασίστα Silvio Meier σε ένα σταθμό του μετρό στη γωνία με τη Mainzer Strasse.

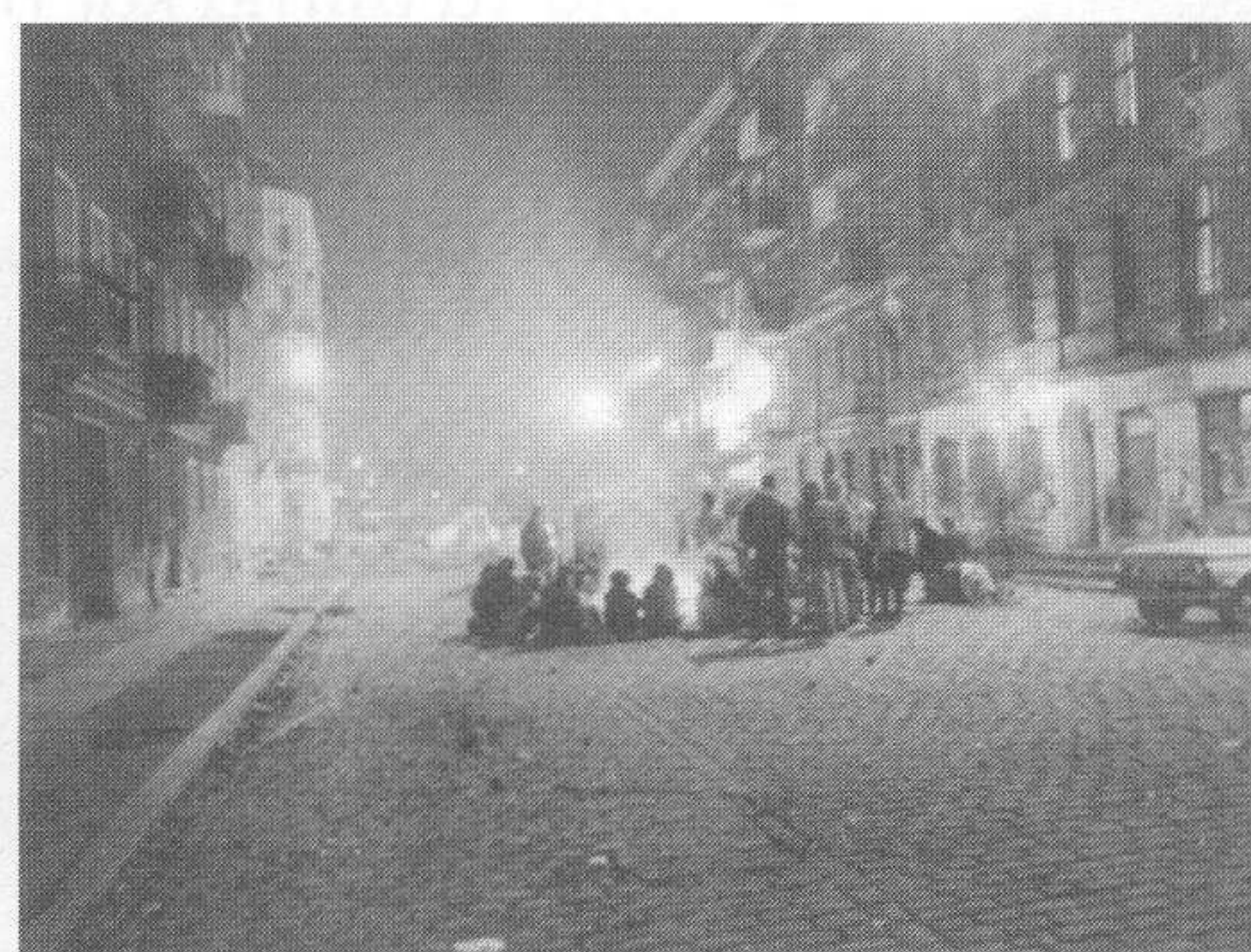
Ο αγώνας κατά των ναζί το καλοκαίρι του '90 δε συναντάει μόνο την άρνηση του πληθυσμού. Μικρές antifa-ομάδες, οι οποίες χτυπάνε τους ναζί στο δρόμο, μπορεί βέβαια περιστασιακά να περιμένουν το χειροκρότημα των περαστικών. Μάλιστα η ανατολικογερμανική αστυνομία θέλει τάχα να συμμετάσχει στην αντιφασιστική εργασία και προτείνει στους καταληψίες, να έχουν μια κοινή ραδιοσυχνότητα, για να μπορούν να ανταλλάσουν καλύτερα πληροφορίες γύρω από μηχανορραφίες των ναζί. Η πρόταση ωστόσο δε συμφωνήθηκε.

Έτσι η περίοδος αυτή χαρακτηρίστηκε από μεγάλες, και ειδικά παρατηρώντας τα πράγματα εκ των υστέρων, από αναρίθμητες και ανεκμετάλλευτες ελευθερίες, αλλά και από έναν πού και πού βίαιο αγώνα ισχύος για τη συνοικία. Για πολλούς αυτοί οι μήνες θα είναι η καλύτερη περίοδος της ζωής τους, άλλοι θα έχουν τραυματικές εμπειρίες. Ακριβώς στις 3 Οκτώβρη 1990, την ημέρα της επανένωσης και μετάβασης της αστυνομικής κυριαρχίας στο Δυτικό Βερολίνο, τελειώνει το σύντομο αυτό καλοκαίρι της αναρχίας. Η διαδήλωση που έγινε εκείνη την ημέρα με το σύνθημα “Γερμανία βούλωστο”, και στην οποία συμμετείχαν πάνω από 10.000 άνθρωποι, κατέληξε σε μεγάλα επεισόδια στην πλατεία Alexanderplatz με πάνω από 200 συλλήψεις και 5 εντάλματα προσωρινής κράτησης. Η Δύση είχε καταφθάσει.

Η οδός Μάιντσερ Στράσε

Δώδεκα σπίτια. Σχεδόν δώδεκα σκηνές: Σε μερικά σπίτια ζούσαν κατά πλειοψηφία ανατολικογερμανοί, σε άλλα μάλλον δυτικοί. Υπήρχαν σπίτια με πάνκηδες, πολιτικοποιημένα φρικιά, με άτομα λιγότερο πολιτικά, ένα σπίτι γυναικών, ένα ομοφυλόφιλων ανδρών. Και σε κάθε σπίτι υπήρχαν δραστηριότητες: μπουραρίες-στέκια, λαϊκή κουζίνα, ένα βιβλιοπωλείο με λογοτεχνία της ΛΔΓ, infoshops και το σημαντικότερο: Στο σπίτι των ομοφυλόφιλων βρισκόταν το “Forellenhof”, ένα στέκι, το οποίο στο σύντομο χρονικό διάστημα της ύπαρξής του έλαμψε με μερικά αξέχαστα σόου και με ημι-επαγγελματικά ματινέ (πρωινές παραστάσεις). Οι πολίτες από την απέναντι, μη κατειλημμένη πλευρά του δρόμου παρακολουθούσαν με ανάμικτα συναισθήματα τις ποικίλες κινήσεις των καταληψιών. Κάποιοι οργανώθηκαν σε μια πρωτοβουλία πολιτών κατά των καταληψιών, επειδή αφενός η διαρκής και όχι αδιάφευκτη ηχορύπανση τους έσπαγε τα νεύρα. Αφετέρου όμως ένιωθαν ενοχλημένοι και από ορισμένα πανό - κυρίως αυτά από το σπίτι των ομοφυλόφιλων. Σ' όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού η πρωτοβουλία πολιτών βομβάρδιζε τους αρμόδιους της πολιτικής και της τοπικής διοίκησης με επιστολές, στις οποίες απαιτούσε την εκκένωση των σπιτιών. Κι όμως η παραπάνω αλληλογραφία, που σε καμία περίπτωση δεν αντιπροσώπευε την πλειοψηφική διάθεση της συνοικίας, δε θα μπορούσε να ήταν η αφορμή για ό,τι συνέβη τελικά στις 12 Νοέμβρη 1990.

Λουλούδια για τον Σίλβιο λίγο μετά τη δολοφονία του από ναζί στις 21 Νοεμβρίου 1992 στο σταθμό του μετρό Samariterstrasse στο Φρηντριχσχάιν.

Σεπτέμβρης 1990: Πάνω, γιορτή δρόμου στην οδό Mainzer. Αριστερά, νύχτες στο δρόμο. Η ηρεμία πριν την καταιγίδα.

Νωρίς το πρωί η αστυνομία εκκενώνει αιφνιδιαστικά τρία από τα επτά "νέα" κατειλημμένα σπίτια, δηλ. αυτά που κατελήφθησαν μετά τις 24 Ιουλίου, στις οδούς Pfarr- και Cotheniusstrasse. Οι διαδηλωτές συγκεντρώνονται και σημειώνονται μεμονωμένες συμπλοκές και συλλήψεις. Στις 10.30 το Radio 100 ανακοινώνει την εκκένωση. Κατά τις 11.15 γύρω στα 50 άτομα από τη Mainzer Strasse αποφασίζουν μια συγκέντρωση αλληλεγγύης. Τοποθετούν οικοδομικά υλικά στη γωνία με την οδό Φρανκφούρτερ Αλλέε, για να σταματήσουν την κυκλοφορία. Στον ασύρματο της αστυνομίας οι μπάτσοι φαντασιώνουν "σανίδες με καρφιά καλυμμένες με λουλούδια". Εμφανίζονται μερικοί αστυνομικοί, ελευθερώνουν τον δρόμο και δέχονται σποραδικές επιθέσεις με πέτρες. Έπειτα εμφανίζεται μέσα σε σύντομο χρόνο μια φάλαγγα από αστυνομικά οχήματα, τεθωρακισμένα για την εκκένωση διαδηλώσεων και εκτοξευτήρες νερού, τα οποία διασχίζουν τη Mainzer Strasse. Μερικοί κάδοι απορριμάτων μετακινούνται στο δρόμο. Τα τεθωρακισμένα εκτοπίζουν τους κάδους στην άκρη, μαζί με παρκαρισμένα αυτοκίνητα. Πέφτουν πέτρες, η αστυνομία χρησιμοποιεί δακρυγόνα και τους εκτοξευτήρες νερού. Οι διαδηλωτές μαζεύονται στα κατειλημμένα σπίτια. Η αστυνομία αρχίζει να σημαδεύει με τους εκτοξευτήρες νερού τα παράθυρα των σπιτιών.

12 Νοέμβρη 1990: Για ώρες η Μάιντσερ αποτελεί "απελευθερωμένο έδαφος". Η αστυνομία δεν καταφέρνει να περάσει τα οδοφράγματα.

Σπάνε τζάμια και επίσης χτυπιούνται διαμερίσματα κανονικών πολιτών που δε συμμετέχουν στα επεισόδια.

Ήδη στις 12 η ώρα το Ράδιο 100 αναφέρει τις οδομαχίες στη Mainzer Strasse. Μετά απ' αυτό πολλοί τρέχουν στον τόπο του συμβάντος. Εδώ εξελίσσεται μια οδομαχία με οδοφράγματα και στις δύο πλευρές της Mainzer. Αλλά η μάχη εξαπλώνεται και στους διπλανούς δρόμους. Η αστυνομία με περίπου 1500 μπάτσους παρόντες, χρησιμοποιεί πλήθος δακρυγόνων, χειροβομβίδες κρότου και εκτοξευτήρες νερού. Απ' την άλλη πλευρά περίπου 600 καταληψίες βομβαρδίζουν την αστυνομία στο δρόμο, από τα σπίτια και τις στέγες,

με πέτρες, κοκτέηλ μολότωφ και σφεντόνες. Ένας συρμός του τραμ, που σταματά ακριβώς στην είσοδο της Mainzer, παίρνει φωτιά και σχηματίζει ένα ακόμα οδοφράγμα. Διάφοροι που αγωνίζονται για τα πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα, ακόμα και ο τοπικός δήμαρχος που δε μιλάει με ιδιαίτερα καλά λόγια για τους καταληψίες, προσπαθούν να μεσολαβήσουν για να εξομαλύνουν την κατάσταση. Παρόλα αυτά από τη μεριά του κράτους δεν υπάρχει κανενός είδους προθυμία. Η μάχη διαρκεί μέχρι τις τρεις το πρωί και τελειώνει με την πλήρη υποχώρηση της αστυνομίας απ' όλη τη συνοικία.

Η Τρίτη 13 Νοέμβρη θα είναι μια φρικτή μέρα. Η ηρεμία πριν την καταιγίδα. Διάφορα άτομα μιλάνε συνέχεια για αστυνομικές φάλαγγες στους αυτοκινητόδρομους που κατευθύνονται προς το Βερολίνο. Στη Mainzer οι καταληψίες σκάβουν δύο βαθιά χαρακώματα, για τα οποία χρησιμοποιείται ένας εκσκαφέας. Παντού φτιάχνονται οδοφράγματα. Στα σπίτια ο κόσμος ασχολείται με την κατασκευή μολότωφ. Πέτρες από το λιθόστρωτο μαζεύονται σε κουβάδες. Στο δρόμο πολίτες, αυτόνομοι και περίεργοι συζητάνε αναστατωμένοι. Και παντού δημοσιογράφοι, που χαίρονται για τις εικόνες της καταστροφής: καμμένα αυτοκίνητα, σπασμένα παράθυρα, αναποδογυρισμένα οχήματα, ξηλωμένο λιθόστρωτο κτλ. Το βράδυ γίνεται ολοφάνερο: Το επόμενο πρωί στις επτά η ώρα οι μπάτσοι θα επιτεθούν.

Και έτσι γίνεται. Η οδομαχία που ακολουθεί, θα είναι η πιο σφοδρή μέχρι τώρα αστυνομική επέμβαση εναντίον των αυτόνομων. Η αστυνομία χρησιμοποιεί διάφορα ειδικά κομμάντο και ελικόπτερα, πλήθος από δακρυγόνα, χειροβομβίδες κρότου και σύμφωνα με φήμες λαστιχένιες σφαίρες. Μάλιστα κάνει χρήση ισχυρών πυροβόλων όπλων: δύο άτομα τραυματίζονται. Δραστηριοποιούνται τουλάχιστον 4000 αστυνομικοί, από την άλλη πλευρά στη Mainzer μάχονται 500 ή 600 αυτόνομοι. Είναι μια μάχη με την πλάτη στον τοίχο: Πολλοί δεν καταφέρνουν να αποδράσουν από τον κλοιό. Στο τέλος συλλαμβάνονται περίπου 300 άνθρωποι. Κυρίως τα δακρυγόνα αέρια, που βρίσκονται πάνω απ' όλη τη συνοικία, οδηγούν τελικά σε μια γενική ανικανότητα μάχης. Πρώτα η αστυνομία αρχίζει να κερδίζει έδαφος στο δρόμο. Υπάρχουν πολλοί τραυματίες και μερικοί βαριά. Ο δρόμος φαίνεται σαν μετά από σεισμό. Η αστυνομία επιτίθεται με ακραία βιαιότητα εναντίον του κόσμου, που συναντάει μέσα στα σπίτια. Όταν τα σπίτια εκκενώνονται, οι μπάτσοι πετάνε από τα παράθυρα στο δρόμο, έπιπλα, στερεοφωνικά, βιβλία κτλ. Σερβίρονται με τα ποτά που βρίσκουν και γιορτάζουν κεφάτοι τη νίκη τους. Τις επόμενες ημέρες τα μήντια και οι πολιτικοί σκιαγραφούν την εικόνα των καταληψιών που ήταν "πρόθυμοι για ανθρωποκτονίες". Τίθεται σε κίνηση μια ανήλεη

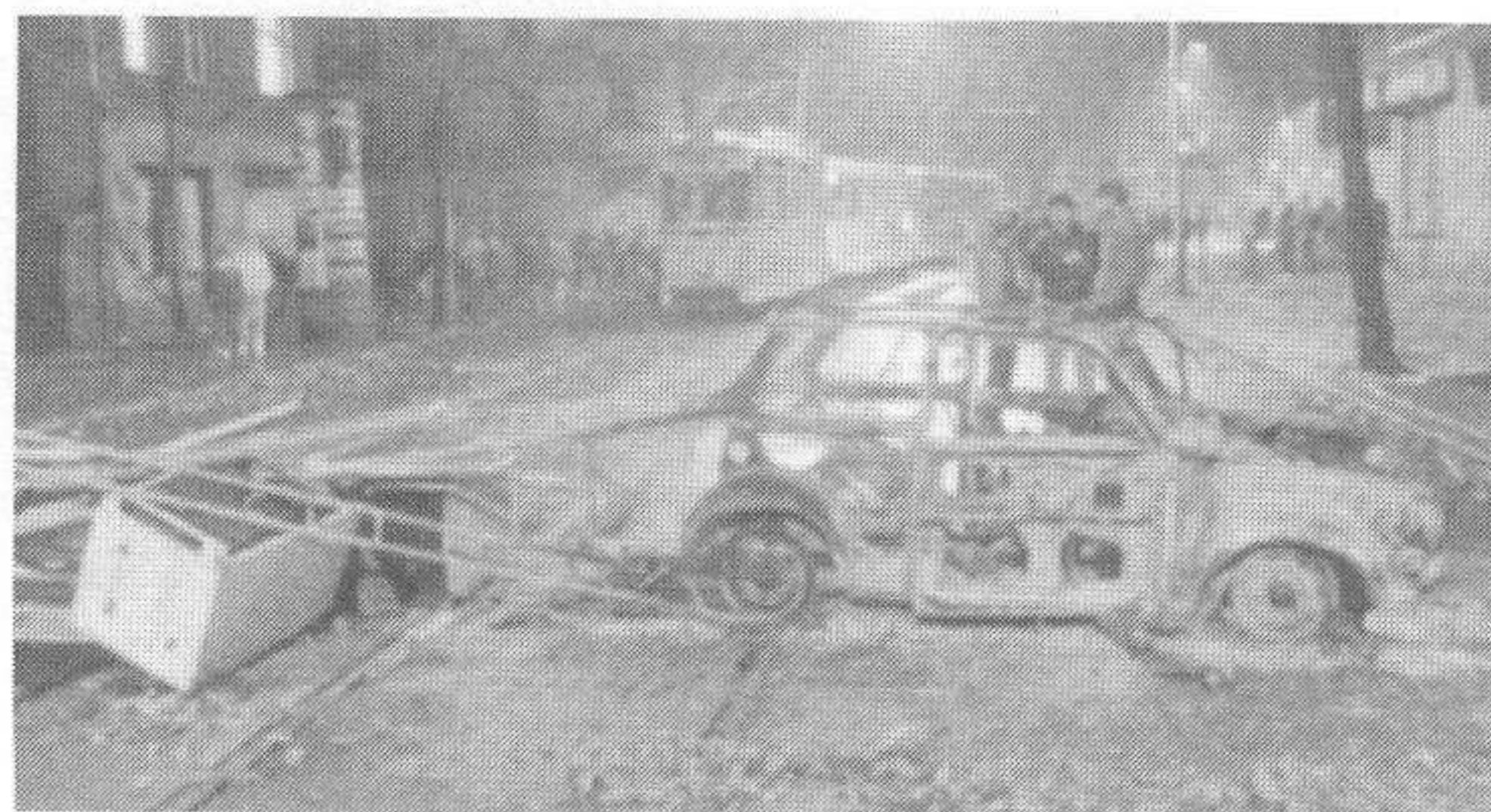
Στέκομαι μπροστά στην οδό Boxhagener. Κράνος, γάντια, σε κάθε χέρι ένας κυβόλιθος, μπροστά μου ένα βουνό από πέτρες. Είμαστε, δύσκολα να το πεις, μερικές εκατοντάδες άτομα. Στην άλλη πλευρά του οδοφράγματος βρίσκεται ένας τρομακτικός στρατός μπάτσων. Μπορώ να δω έναν εκτοξευτήρα νερού. Ακριβώς ανάμεσά μας ένα τραμ. Ο οδηγός μάλλον την έχει κάνει. Τελικά η αστυνομία καταφέρνει να μετακινήσει το τραμ. Τώρα στεκόμαστε ακριβώς ο ένας απέναντι από τον άλλον. Περίπου 40 μέτρα απόσταση. Χτυπάμε τις πέτρες μεταξύ τους, κλακ, κλακ, κλακ. Οι μπάτσοι χτυπάνε με τα ρόπαλα πάνω στις ασπίδες τους. Και οι δύο πλευρές περιμένουν. Ξαφνικά πάνω στο γωνιακό σπίτι ανοίγει ένα παράθυρο. Κάποιος βγάζει στο μπαλκόνι ένα ηχείο και ύστερα, σαν σε ταινία, ακούγεται σιγανά και αργά ο Bolero του Ραβέλ. Αυτό το σφυροκόπημα, που αρχικά είναι σιγανό, μετά δημιουργεί μια ανηλεή ένταση, γίνεται όλο και πιο δυνατό, και τελικά ξεσπά με πάθος. Νιώθω μια ανατριχίλα. Ξαφνικά ο εκτοξευτήρας αρχίζει να ψεκάζει. Είναι η βολή εκκίνησης. Η μάχη αρχίζει. Πολύ πριν ο Μπολερό φτάσει στο αποκορύφωμα.

πολεμική. Λένε ότι σε κάποια κλιμακοστάσια υπήρχαν θανατηφόρες ηλεκτρικές παγίδες και ότι σε μια στέγη βρέθηκε μια 20λιτρη "σούπερ μολότωφ". Από την άλλη πλευρά υπάρχει μια τεράστια αλληλεγγύη με τους καταληψίες ειδικά στο Ανατολικό Βερολίνο και από διάφορους γείτονες στη συνοικία. Οι δωρεές σε ρούχα και έπιπλα, που μαζεύονται τις επόμενες εβδομάδες στα άλλα κατειλημμένα σπίτια, δεν μπορούν να καταγραφούν. Ένας παλιός ανατολικογερμανός πυροσβέστης φέρνει έναν μεγάλο στρατιωτικό σάκο με κράνη της πυροσβεστικής και έναν γεμάτο με αντιασφυξιγόνες μάσκες: "Τα είδα στην τηλεόραση! Αν είχατε αυτόν τον εξοπλισμό, θα τα 'χατε καταφέρει!"

Για τη σκηνή η εκκένωση των σπιτιών

αποτελεί μια βαθιά τομή. Για κάποιους θα οδηγήσει σε μια ριζοσπαστικοποίηση, για άλλους σε τραυματισμό και υποχώρηση, ενώ για πολλούς σε εκφοβισμό. Ο εκφοβισμός θα καταλήξει π.χ. στο εξής: ένα σπίτι στην Kreuziger Strasse θα συνάψει συμβόλαιο ενοικίου με την εταιρία ανοικοδόμησης του Φρήντριχσάϊν (WBF) στις 14 Νοέμβρη, δηλ. την ημέρα εκκένωσης της Mainzer. Στις 14 Νοέμβρη το βράδυ θα γίνει μια αυθόρμητη διαδήλωση με πάνω από 10.000 συμμετέχοντες. Ωστόσο μετά την πορεία η σκηνή δείχνει να έχει παραλύσει για πολύ καιρό. Διαφορετικά απ' ότι συνέβη π.χ. με την Πρωτομαγιά του '87, η μάχη για τη Mainzer Strasse δεν θα αποτελέσει μια κανονική ημέρα αγώνα στο μαυροκόκκινο ημερολόγιο. Σε πολλούς ο τρόμος έχει καθίσει πολύ βαθιά μέσα τους. Για πολλούς ήταν πράγματι ζήτημα ζωής και θανάτου.

Διαδήλωση μετά την εκκένωση των σπιτιών της Mainzer Strasse.

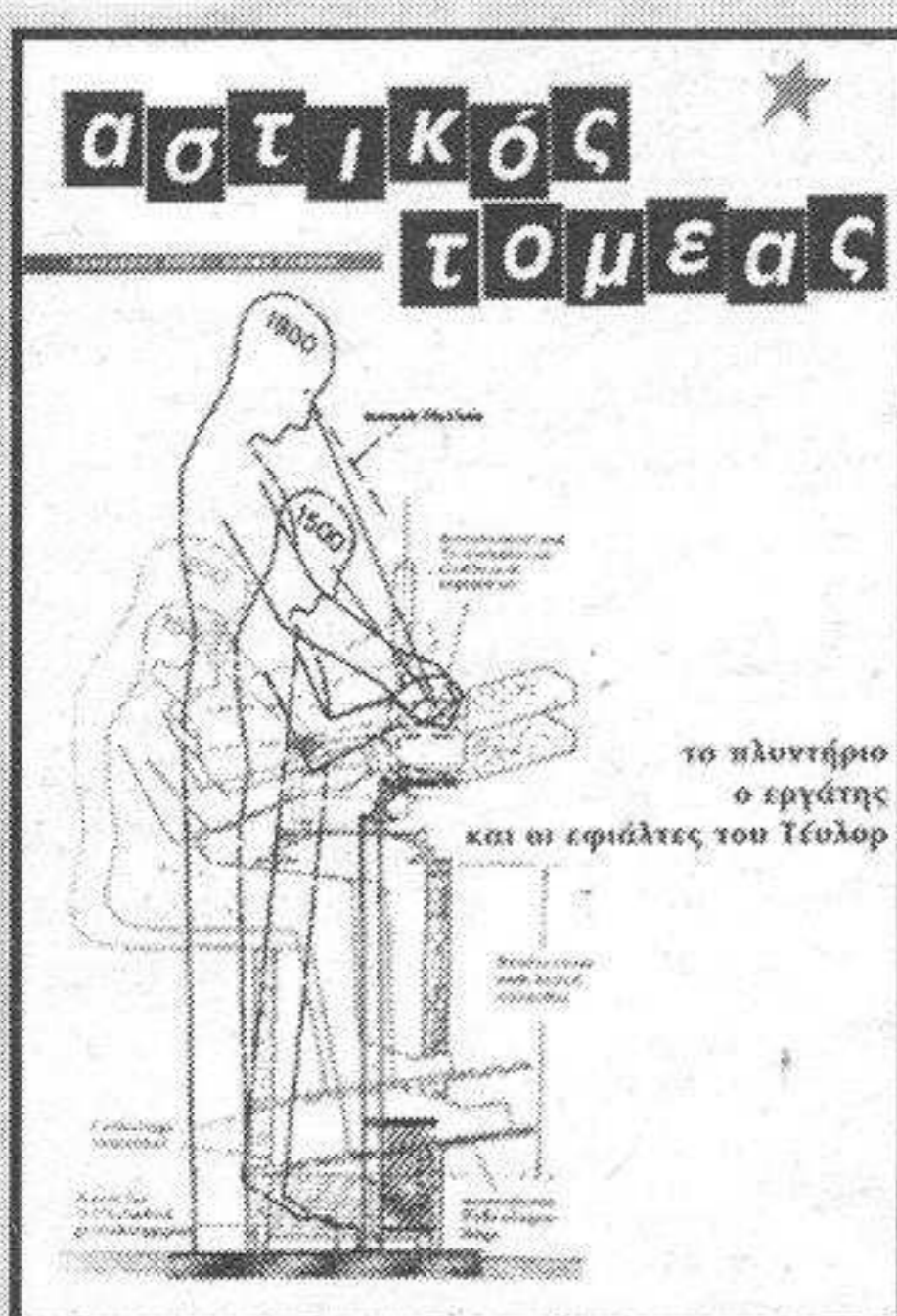
Η εποχή μετά τη Mainzer Strasse

Η εκκένωση της Mainzer Strasse δεν ήταν μόνο αφορμή για τη διάλυση του κυβερνώντος τότε συνασπισμού των Πρασίνων με τους σοσιαλδημοκράτες του SPD, θα αναγγείλει επίσης την παρακμή του κινήματος των καταλήψεων στο Ανατολικό Βερολίνο. Οι δομές αποσυντίθενται με γοργό ρυθμό. Στα περισσότερα σπίτια διαπραγματεύονται μόνο για το δικό τους project. Έτσι τελικά σημειώνεται ένα πλήθος από μοντέλα νομιμοποίησης, αλλά επίσης επιπλέον εκκενώσεις.

Παρόλα αυτά δε διαλύονται όλα τόσο απλά. Ακόμη και σήμερα, το 2003, στα άλλοτε κατειλημμένα σπίτια ζουν πολλές εκατοντάδες ακτιβιστών/ριών, οι οποίοι/ες φροντίζουν ώστε το Friedrichshain, εκτός από το Kreuzberg, να αποτελεί αυτή τη στιγμή ένα δεύτερο κέντρο της βερολινέζικης σκηνής. Οι παλιοί αγώνες, αλλά και οι υποδομές της σκηνής, έχουν σφραγίσει έντονα τη συνοικία. Αν και σήμερα το νότιο Friedrichshain έχει μετατραπεί σε μια κομψή συνοικία μπυραριών, με όλα τα γνωστά μειονεκτήματα, πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι ήταν μια εντελώς βαρετή, γκριζα συνοικία, προτού η ζωή και το χρώμα έρθουν στους δρόμους. Ακόμη και σήμερα στη συνοικία

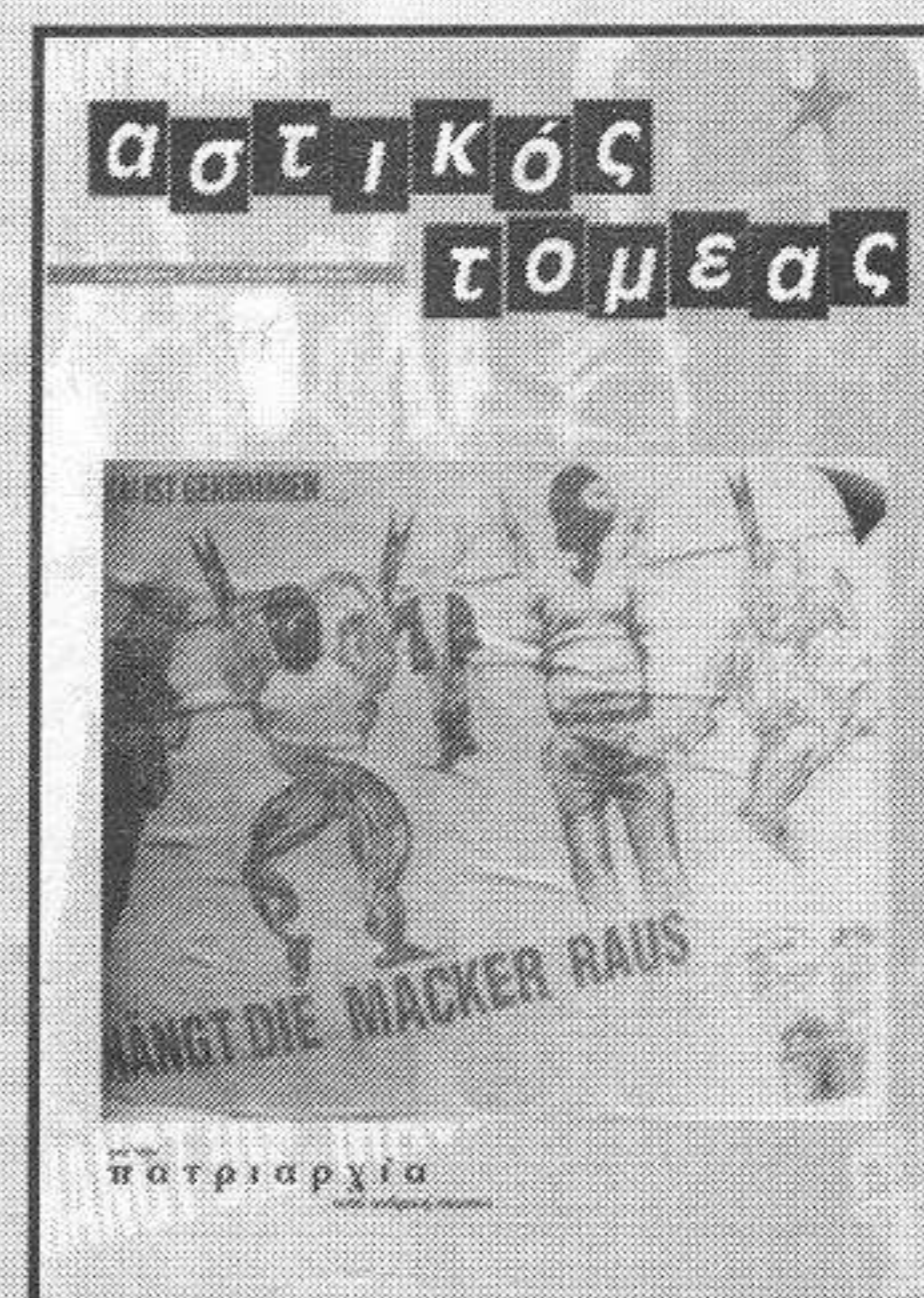
σημειώνονται πού και πού αντιπαραθέσεις με την αστυνομία. Επίσης κάποιες μπυραρίες, info-shops και διάφορες μικρές επιχειρήσεις από τις παλιές ημέρες υπάρχουν ακόμη. Όπως επίσης γιορτές δρόμου, πολιτιστικά προγράμματα, το κυριακάτικο παζάρι μεταχειρισμένων ειδών, και η πορεία για τον Silvio Meier που γίνεται κάθε χρόνο. Πολλές από τις ζωντανές σήμερα δομές στη συνοικία και γύρω από τη Μάιντσερ ανατρέχουν κατευθείαν στις "καλύτερες ημέρες" του κινήματος ή πάντως δεν θα ήταν πιθανές χωρίς αυτό το κίνημα. Όπως πάντα οι ναζί δεν τολμούν να περάσουν μέσα από το Friedrichshain παρά μόνο incognito. Και το Friedrichshain είναι η συνοικία του Ανατολικού Βερολίνου, στην οποία οι ξένοι μπορούν να κινούνται στο δρόμο με ασφάλεια. Κάτι που κάνουν όλο και περισσότερο.

-Δεκέμβρης 2005
Το πλυντήριο, ο εργάτης και οι εφιάλτες του Τέυλορ.

-Μάης 2006
Nous avons la rage:
α) Εξέγερση στα προάστια: 27 οκτώβρη-18 Νοέμβρη 2005.
β) Περίμεναν το ισλάμ και την τρομοκρατία... αυτό που προέκυψε ήταν το κοινωνικό ζήτημα.
γ) Ο ίδιος εχθρός - Σκέψεις για τις πρόσφατες ταραχές στα γαλλικά προάστια.

-Οκτώβρης 2006
Για την πατριαρχία από ανδρική σκοπιά

πρωτοβουλίες εκδόσεις